

**Stručni izvještaj sa nastupa dječjih folklornih skupina u sklopu 38. smotre zagrebačkih folklornih amatera, održan
26.04. 2015., u 11.00, u maloj dvorani KD Vatroslav Lisinski**

Uvodna riječ

(većim djelom preuzeto od prošle godine)

Kako sam dobio priliku po drugi puta izvršiti procjenu kvalitete izvedbi dječjih folklornih skupina, voditeljskog rada i koreografskog stvaralaštva na Smotri folklornih amatera Grada Zagreba smatram potrebitim navesti kojim ću se kriterijima pri tome voditi kako bi se izbjegli možebitni nesporazumi.

Primjerenost u izboru folklorne građe (djeci dječji folklor, a starijem dječjem uzrastu primjereni narodni plesovi)

Uspješnost očuvanja dječjeg u dječjem folkloru,

Etnokoreološka točnost u izvodenju dječjeg folklora i narodnih plesova (sadržaj, plesni obrazac i stil),

Scenski ugođaj, uživiljenost i ponašanje na sceni,

Koreografsko postignuće - praiizvedba

Broj djece izvođača

Scenski dojam

Za sudjelovanje na smotri predviđeno je nastupanje tri (dobne) skupine: dječje skupina (vrtički i ranoškolski uzrast), starija dječja skupina (od 10 – 15 godina) i kombinirane dječje skupine (mlađi i stariji). Svaka od navedenih skupina ima različite mogućnosti i domete u pogledu izvođenja koraka, pokreta i plesova, a i koreografskih ostvarenja. Tako da ocjene između navedenih dobnih kategorija nisu komparativne.

Tijekom niza godina stasala je praksa da se s djecom vrtičke i ranoškolskog dobi na sceni prezentira dječja folklorna građa jer je u svojoj suštini primjerena navedenim uzrastima. To su prihvatile i pedagoške strukture i dodatno osnažile potvrdu takvog pristupa u radu s djecom. U našem slučaju iz dječjeg folklornog stvaralaštva koristimo dječje igre s pjevanjem (igre biranja – pogađanja – imitacije, igre u pokretu i neodređenog sadržaja) brojalice, rugalice, govorkalice i ost. Ukratko tvorbe u kojima ima scenskog i umjetničkog potencijala. Također za cjelovitost cijelog prikaza nastoji se prikazati dječje narodno ruho i i kao prateća glazba, dječji tradicijski instrumenti. To bi bio jedan cjeloviti koreografski prikaz dječjeg folklornog stvaralaštva. Svjestan sam da još uvijek voditelji „kudovskih“ dječjih folklornih skupina, za razliku od odgajatelja i učitelja, nisu usvojili i prepoznali vrijednost svirke na dječjim tradicijskim instrumentima i skloniji su odabrati tamburašku pratnju, no vjerujem da će na narednim smotrama ta praksa biti učestalija. Svakako valja nastojati u dječjem folkloru očuvati dječje jer se zna dogoditi da se dječje igre započinju izvoditi „pretjerano“ uvježbano i time se guši dječji nektar – individualnost, razigranost, spontanost, uživiljenost i smijeh.

Kako je na smotri, kažimo to tako, uvedena jedna nova kategorija, kombinirana dječja skupina u kojoj su izvođači različitih dobnih skupina pokazalo se kao najbolje rješenja da mlada djeca izvode dječji folklor, a starija primjerene narodne plesove. Mlada djeca izvode dječji folklor, a prilikom plesanja starijih, sa strane se igraju plesa ili odlaze s pozornice. To bi bio okvirni scenski predložak. Naravno, postoje i drugačije mogućnosti ako se dogodi kakva originalna ideja.

Sa starijim dječjim uzrastom poželjno je izabrati narodne plesove koje djeca mogu usvojiti (korak i stil) i uživiljeno prezentirati. Dječje izvedbe narodnih plesova ne možemo razmatrati kao vjerodostojne prezentacije. Isto tako narodni plesovi izvedeni bez stilskih značajki postaju samo plesne vježbe i kao takve nemaju etnokoreološkog pokrića. Plesni stil je svojevrsna metafizika teško riječima opisiva, uostalom kao i govorno narječje. Stil se naprosto mora osjetiti – namirisati na izvoru i zatim ga ispravnim pedagoškim metodama prenijeti na svoje izvođače. Osobno, nisam pristalica izvođenja drmeša sa djecom srednjeg i starijeg uzrasta jer iz iskustva znam, da se rijetko ostvaruje vjerodostojna prezentacija. Mogu prihvatiti činjenicu da se u „kudovskom“ načinu rada, s dvije probe tjedno, i upornim ponavljanjem može plesno ujednačiti izvođački sastav ali vrlo rijetko će se postići odgovarajuća atmosfera i ugođaj. Usput, Drmeš je fizički vrlo zahtjevan ples koji stvara specifična opterećenja na mišićnu materiju, donji dio tijela i kičmeni stup te njegova učestala primjena s djecom, u razvoju nije poželjna ponajprije iz zdravstvenih razloga. Tanani mišićni materijal današnjih generacija, te uvjeti i način života, gdje djeca imaju 1 sat tjedno tjelesnog odgoja i saginju se jedino kad treba upaliti kompjutor, opominje da treba u procesu uvježbavanja i izbora narodnih plesova oprezno postupati jer velika je mogućnost ozljeda i deformacija. To isto se odnosi i na uvježbavanje Dučeca i plesove iz dinarskog gorja.

Koreografska ostvarenja spadaju u područje stvaralaštva pri čemu se treba poštivati osnove scenskih zakonitosti (dinamika, ravnoteža, vremenska duljina trajanja, likovnost, glazbena komponenta i sl.) i prepoznati autorski rukopis. Praizvedbene koreografije su važne za poticaj i napredak folklornog stvaralaštva, a uspješnice zaslužuju biti dodatno pohvaljene i stimulirane.

Ocjene nastupa prvenstveno se odnose na voditeljski i koreografski rad dok sva djeca izvođači zaslužuju velike pohvale. To ne govorim iz kurtoazije, već iz činjenice kako djeca zdušno i vjerno prate svoje voditelje i nastoje njihove zadaće u cijelosti izvršiti. Možda takav odnos nije uobičajen u radu s odraslim ansablama ali s djecom je to tako. Djeca imitiraju, usvajaju i vjeruju bez kalkulacija i rezerve i stoga je **voditelj osoba koja u tom smislu snosi najveću odgovornost za vrsnoću scenskog nastupa.**

UVOD

Započela je 38. Smotra zagrebačkih folklornih amatera, po prvi puta u organizaciji ZAFaz-a i odmah se vidio značajan napredak. Stručna komisija je dobila svoj zasebni stoj, stolne lampe, programe i predloške za pisanje izvješća. Da i Jana, voda s izvora, bila je dobar stimulan. Gledalište je bilo ispunjeno i pristojnim pljeskom je nagradilo sve male izvođače. Program je tekao bez zastoja. Konferansa sadržajna i informativna. Duljina programa i broj skupina idealan. Devet dječjih folklornih skupina je idealan broj, to sam i ja zaključio organizirajući svoj festivalčić Naše kolo veliko. Nema velike gužve u garderobama i čekanja djece za nastup, a program u trajanju od 50 – 60 minuta publika može sa zanimanjem odgledati.

Već na ovom prvom koncertu dječjih folklornih skupina vidio sam značajan napredak. Voditelji su se držali načela primjerenosti u izboru folklorne građe i duljini trajanja dječjih prikaza (dječjeg folklora). To je vrlo značajno postignuće na čemu sam godinama inzistirao i očigledno se konačno počelo usvajati. Nije bitna forma već sadržaj i scenski utisak.

Mlada dječja folklorna skupina

Medimurski mali svati

Autor/ica koreografije: Valerija Baran

Autor/ica glazbene obrade: Dražen Varga

Voditelj/ica skupine: Valerija Baran
Voditelj/ica tamburaškog sastava: Dražen Varga
Voditelj/ica pjevanja: Valerija Baran
Garderobijeri: Valerija Baran

Na početku su nam dječaci prikazali igru tjeranja tancare i preskakivanja jedan preko drugog. Kao da sam takav početak dječje svadbe već negdje vidio. U izvedbi dječje igre s pjevanjem Vrapček se je ženil vidjeli smo ujednačeni korak. U dječjoj igri s pjevanjem Igra kolo mladence je trebalo postaviti u sredinu kola time bi se prikazao temeljni smisao igre – biranja. Ovako su ostala djeca koračala na dvije kružnice kruga, a mladenci sami za sebe na sredini scene. Tek smo na kraju te igre vidjeli poželjnu komunikaciju. Sadržaj komunikacije prilikom biranja trebalo je bolje razraditi. Izbor građe i sadržaj je bio primjeren djeci koja su ga s podosta raspoloženja prikazala.
Broj izvođača: 12 djevojčica i 6 dječaka

Kulturno umjetničko društvo Klas, Podsused Starija dječja folklorna skupina

Lepo naše Međimurje (praižvedba)

Autor/ica koreografije: Dubravko Baran
Autor/ica glazbene obrade: Dražen Varga
Voditelj/ica skupine: Dubravko Baran
Voditelj/ica tamburaškog sastava: Dražen Varga
Voditelj/ica pjevanja: Dubravko Baran
Garderobijeri: Valerija Baran

Ispred orkestra, sviračica na braču odsvirala nam je solo melodiju narodne pjesme Mura, Mura i to mi se sviđjelo kao scenska zamisao. Zatim je uslijedila prezentacija međimurskih narodnih plesova kojih je istini za volju bilo previše. Ples Pikuša izveden je ujednačeno i točno. U plesu Pod narančom trebalo je uskladiti tempo udaraca nogama o pod s tempom pjevanog djela. Tu svakako ne spada izgovaranje prigodnog teksta *Sestra nevesta za neveke sestra* jer to je povezano s običajem *matkanja* na Bijelu nedjelju i u ovom kontekstu nije primjereno. Ples Igrajte nam japa prvi dio izveden je ujednačeno dok u drugi djelu plesa to nije postignuto. Ples Raca plava izveden je prema već viđenom scenskom obrascu na reproduktivnoj sceni koji je najmanje autentičan. Ima puno vjerodostojnijih predložaka tog plesa. Klinček stoji pod oblokom ujednačen i točan. Ples Senkoše izveden je u prebrzom tempu i time se je narušila uzlazna linija dinamike prikaza. U tom tempu je trebao biti izveden završni ples Igrajte nam japa. Djeca su dobro plesno uvježbana i ujednačena ali nismo primijetili stilske akcente. Scenski prikaz je trajao 8.30 minuta što je predugo za ovakvu koreografsku potku.

Izvođački sastav: 12 djevojčica.

Mlada dječja folklorna skupina

Širi viri - dječje igre i pjesme iz Dalmacije

Autor/ica koreografije: Jelena Barbarić
Autor/ica glazbene obrade: Vice Zirdum
Voditelj/ica skupine: Klaudija Šarkanj i Jelena Barbarić
Voditelj/ica tamburaškog sastava: Vice Zirdum
Voditelj/ica pjevanja: Klaudija Šarkanj i Jelena Barbarić

Izveden su slijedeće dječje igre s pjevanjem: Junak Janko, I okolo se vata, Širi viri, Kolo, kolo bit će pir, Primjerno i razigrano. Baš kako se očekuje od te dobne skupine djece. Jedino što se mora ispraviti jest kretanje djece u igri Junak Janko. Naime djeca su ga izvela okrenuta leđima prema centru kruga (naopačke) što nije prirodno i ispravno ali svejedno su to djeca uspješno dovela do kraja. Prikaz je dobro postavljen u prostoru i vremenu s primjerenim scenskim figurama. Kad djeca tog uzrasta postavbe pravilno kolo onda je to znak ispravnog pedagoškog rada i još k tom svi ko jedna se bace na pod. Veselju kraja nema.
Broj izvođača: 19 djevojčica i 4 dječaka

Kulturno umjetnička udruga Prigorec, Ssevtski Kraljevec

Mlada dječja folklorna skupina

Idu, idu krijesnice - pjesme, plesovi i igrice Podravine

Autor/ica koreografije: Lorena Čorić
Voditelj/ica skupine: Lorena Čorić
Garderobijeri: Vinka Mareković i Ljerkica Čorić

Dječje igre Idu idu Krijesnice, Žito i pšenicu te Mi imamo dvore djeca su izvela ujednačeno i sigurno. U prvom djelu igre biranja Srebrna kola, zlaten kotač djeca su prilazila ispod podignutih ruku dvoje djece što ne odgovara smislu i figurativnosti te igre, a niti je njena logična estetizacija. Drug dio te igre je bio dobro osmišljen. Na kraju izvedbe je ipak trebalo mahnuti publici, a ne „pokupiti se s pozornice“.

Primjeren izbor građe i sigurna izvedba djece.

Broj izvođača: 14 djevojčica i jedan dječak

Kulturno umjetnička udruga Prigorec, Ssevtski Kraljevec

Kombinirana dječja folklorna skupina

Ivo i Mara - igre, pjesme i plesovi Slavonije (praižvedba)

U prvom djelu točke izvedene su dvije dječje igre s pjevanjem i to s podosta energije i raspoloženja. No kad je krenuo ples početna dobra atmosfera je nestala i sv je postalo previše ozbiljno. Djeca su zadane plesne predloške izvela ujednačeno ali nismo raspoznali slavonski stil plesa. Sve je bilo školski uredno ali nedostajalo je „atmosfera s odmora“. Koreografija primjerena djeci.

Autor/ica koreografije: Lorena Čorić
Voditelj/ica skupine: Lorena Čorić
Garderobijeri: Vinka Mareković i Ljerkica Čorić
Broj izvođača: 18 djevojčica i sedam dječaka

Kulturno umjetničko društvo Stenjevec

Mlada dječja folklorna skupina

Dječje igre uz pjesmu i ples - Zagrebačko prigorje

Autor/ica koreografije: Ljerka Golemac
Autor/ica glazbene obrade: Rudolf Philips
Voditelj/ica skupine: Ljerka Golemac
Voditelj/ica tamburaškog sastava: Rudolf Philips
Voditelj/ica pjevanja: Ljerka Golemac

Ovo je bio više etno igrokaz nego folkloristički prikaz. Uvodna igra Mi smo djeca vesela dobro je osmišljena kroz imitativne elemente dok

plesove Rašpa i Kriči kriči tiček nije trebao izvoditi cijeli plesni postav. Bilo bi bolje da su mala djeca stajala sa strane i pjevala plesne melodije, a starija djeca izvodila navedene plesove. To bi bilo puno sceničnije i vjerodostojnije. Plesni obrazac Kriči, kriči tiček nije usklađen s autentičnim predlošcima. U svakom slučaju moglo se, bez obzira na izostanak glazbene pratnje, uspješnije realizirati ovaj prikaz. Kaj se prigorcari nisu igrali?

Izvođački sastav: 14 djevojčica i 2 dječaka

Kulturno umjetničko društvo Vrhovje župe Dubranec

Mlada dječja folklorna skupina

Umro čovjek - pjesme i plesovi Slavonije

Autor/ica koreografije: Antonio Skenderović

Voditelj/ica skupine: Antonio Skenderović

Voditelj/ica tamburaškog sastava: Josip Škvorc

Voditelj/ica pjevanja: Antonio Skenderović

Garderobijeri: Antonio Skenderović

Gledali smo slijedeće dječje igre s pjevanjem: Umro čovjek, Mi smo djeca vesela, Kako, kalilo i Laste prolaze. Primjeren izbor građe i oblikovanje scenskog prikaz. Baš pravo dječje u pozitivnom smislu ali trebalo je u nekim dijelovima izvođenja (Kalo, kalilo i Laste prolaze) malo bolje definirati dječji pokrete i scenske pozicije. Dvorište i scenu treba razlikovati.

Izvođački sastav: 18 djevojčica i 1 dječak

Kulturno umjetničko društvo Vrhovje župe Dubranec

Starija dječja folklorna skupina

Nema lepšeg neg' malo Međimurje (praižvedba)

Autor/ica koreografije: Antonio Skenderović

Autor/ica glazbene obrade: Mislav Babić

Voditelj/ica skupine: Antonio Skenderović

Voditelj/ica tamburaškog sastava: Josip Škvorc

Voditelj/ica pjevanja: Antonio Skenderović

Garderobijeri: Antonio Skenderović

Djeca su izvela slijedeće narodne plesove: Kad sam bila..., Klinček, Senkoše i dvije pjesme na kraju - Ki su dečki črlenejši i Marica je fajn snešica. Plesovi su izvedeni ujednačeno s vrlo točnim prostornim postavljanjem i kretanjem. Zanimljivo je bio zamišljen kraj plesne izvedbe s dvije pjesme.

Izvođački sastav: 11 djevojčica i 3 dječaka

Kulturno umjetničko društvo Horvati

Mlada dječja folklorna skupina

Hopšaj mala diridiridi - pjesme i plesovi iz Horvata i okolice (praižvedba)

Autor/ica koreografije: Snježana Župančić Maslač

Autor/ica glazbene obrade: Nikola Biondić

Voditelj/ica skupine: Snježana Župančić Maslač

Voditelj/ica tamburaškog sastava: Nikola Biondić

Voditelj/ica pjevanja: Snježana Župančić Maslač

Garderobijeri: Snježana Župančić Maslač

U koreografiju su uvršteni slijedeći narodni plesovi: Šetano kolo - Žito žela, Tri koraka, Rašpa, Ritanka, Šimi polka i „Zeleni se živica...“. U šetanom kolu djeca su koračala „svaki svojom nogom“ to nije primjereno jer ipak se radi o narodnom plesu. Tri koraka sim, Rašpa i Ritanka izvedeni su točno i u pravilnom scenskom rasporedu. Na glazbu Šimi polke izvedene su plesne figure tipične za plesove tipa „Pod mostec“ što nije vjerodostojno. Ili Šimi polka ili ništa. Završno kolo Zeleni se živica izvedeno je ujednačeno s dobrom atmosferom za kraj izvedbe. Koreografija je imala dobro postavljenu progresivnu dinamičku liniju.

Izvođački sastav: 17 djevojčica i 1 dječak

U programu je sudjelovalo ukupno: 135 djevojčica i 25 dječaka.